

Souborné zkoušky z modulů

Student **jednooborové** české filologie je povinen absolvovat v průběhu studia celkem **tři** souborné zkoušky (KBH/SZK1, SZK2, SZK3) z modulů podle vlastního výběru, student **dvouoborové** české filologie **jednu** soubornou zkoušku (KBH/SZK). Povinnost splnit zkoušky není vázána na konkrétní ročník ani semestr, podmínkou pro přistoupení k souborným zkouškám je však úspěšné absolvování všech předmětů předepsaných pro příslušný modul. **Před zahájením zkouškového období uchazeč oznámí garantovi modulu, že má zájem zkoušku vykonat!** Opatření slouží k zajištění dostatečného počtu termínů.

Náležitosti souborné zkoušky v rámci jednotlivých modulů jsou formulovány zde:

Modul Starší česká literatura

(garantka Mgr. Jana Vrajová, Ph.D.)

Zkouška z modulu je komisionální. Než student předstoupí před komisi, musí úspěšně absolvovat písemnou atestaci z předmětu Myšlení o literatuře 19. století. Souborná zkouška proběhne ústní formou. Student u zkoušky zodpoví dvě otázky z níže uvedených. Ke zkoušce je třeba předložit seznam primární i sekundární literatury z oblasti modulových předmětů.

- 1) Koncepty básnictví a umění v době antiky
- 2) Středověké a renesanční poetiky
- 3) Myšlení o literatuře v době francouzského klasicismu a romantismu
- 4) Myšlení o literatuře v době německého osvícenství, přínos Kantovy Kritiky soudnosti pro literárněteoretické uvažování
- 5) Diferenciace myšlení o literatuře v 19. století (směry, představitelé, základní problémy)
- 6) Počátky literárněhistorického myšlení v českém prostředí (Balbín, Dobrovský, Jungmann..)
- 7) Pozitivismus a marxismus a jeho přístupy k bádání o starší české literatuře
- 8) Spor o Kristiánovu legendu jako obraz vývoje českého lit. histor. bádání
- 9) Genologické hledisko výzkumu starší české literatury, jeho vývoj a současné přístupy
- 10) Dějiny mentalit, každodennost, přístupy kulturní antropologie a jejich přínos pro zkoumání starší české literatury

- 11) Proměny funkčních modelů literatury v české literatuře devatenáctého století (na příkladu romantismu)
- 12) Konstituování termínu *biedermeier* v české literární historii
- 13) Genderové čtení české literatury 19. století
- 14) Problematika klasicismu a preromantismu v české literatuře 19. století
- 15) Konstituování realismu a jeho modernistická destrukce
- 16) Národní filologie a komparatistika - dva modely pořádání literární historie
- 17) Základní komparatistické pojmy a jejich užití v konceptech A. Grrobinou Hoffmanové a C. Guiliéna
- 18) Česká recepce Byronovy poezie
- 19) Česko německé literární vztahy v českém obrození
- 20) Evropská literatura a malířství v tvorbě českého parnasismu

Modul Novější česká literatura

(garant: prof. PhDr. Lubomír Machala, CSc.)

Zkouška z modulu NČL je komisionální a probíhá ústní formou. Student si u této atestace vylosuje dvě otázky z modulových disciplín, třetí bude zadána examinátory na základě seznamu přečtené a prostudované primární i sekundární literatury z oblasti modulových předmětů. (Už sama podoba tohoto seznamu, respektive počet i výběr titulů jsou jedním z aspektů ovlivňujících klasifikaci.) Zájemci o absolvování modulové zkoušky se musejí přihlásit emailem tři týdny před začátkem zkouškového období garantovi modulu a uvést preferovaný termín. Teprve na základě těchto předběžných přihlášek budou vypsány termíny ve STAGu.

- 1) Román jako žánr (povaha pojmu, možnosti jeho vymezení, kritéria diferenciacie románových podtypů) a jeho pozice v rámci genealogického rozvrstvení během vývoje české literatury ve 20. století
- 2) České myšlení o románu 20. století (K. Čapek, J. Mukařovský, J. Hrabák, M. Kundera, K. Chvatík, R. Grebeníčková, J. Pechar, D. Hodrová, L. Doležel, J. Kratochvíl ad.)
- 3) Vznik a proměny českého psychologického románu ve 20. století
- 4) Český historický román 20. století: proměny jeho funkce
- 5) Vliv totalitních ideologií na změny v subžánrovém rozvrstvení českého románu 20. století

- 6) Moderní a postmoderní román (proměny románové formy ve vztahu k postmodernímu myšlení)
- 7) Kánon české románové tvorby 20. století; vlivná díla českého románu v kontextu světové literatury
- 8) Román jako svébytný zdroj poznání (filozofické aspekty románové tvorby), zábavní funkce románu (románové formy populární literatury) ve 20. století
- 9) Experiment a jeho podoby v literatuře moderny
- 10) Experiment v české avantgardě
- 11) Formy využití výrazových prostředků pop kultury ve vysokém umění
- 12) Surrealistický experiment a jeho teoretické ukotvení
- 13) Experiment jako reakce na oficiální umění totality
- 14) Francouzský nový román v českém kontextu
- 15) Podoby experimentu s deníkovou a memoárovou formou
- 16) Konkrétní a vizuální poezie
- 17) Moderna a avantgarda – pojmové vymezení a charakteristika
- 18) Pojetí uměleckého díla u příslušníků generace české moderny
- 19) Pojetí uměleckého díla u příslušníků „buřičské“ generace
- 20) Pojetí uměleckého díla v prostředí předválečné moderny
- 21) Projevy avantgardních směrů v české literatuře
- 22) Umělecké programy avantgardních sdružení v meziválečném období
- 23) Postmoderna – pojmové vymezení a charakteristika
- 24) Charakteristické rysy a výrazové prostředky postmoderního textu
- 25) Literární věda v kontextu 20. století: konfigurace literární vědy jako moderní vědecké disciplíny
- 26) Literárněvědný strukturalismus
- 27) Fenomenologie a archetypální kritika
- 28) Psychoanalytická literární věda
- 29) Sémiotika a teorie fikčních světů
- 30) Dekonstrukce
- 31) Recepční estetika
- 32) New Historicism, Cultural Studies, Digital Humanities

Modul editorský

(garant Mgr. Vladimír Polách, Ph.D., M.Phil.)

Zkouška z editorského modulu je komisionální. Student si u zkoušky vylosuje dvě otázky z níže uvedených. Ke zkoušce je nutno přinést seznam přečtené odborné literatury (minimum je 25 titulů – knižních či relevantních časopiseckých studií/komentářů/doslovů atp.).

Okruhy platné pro studenty, kteří modul (určující je textologie a editologie) absolvovali před ak. rokem 2015/2016):

- 1) Formální vývoj knihy
- 2) Vývoj knižního písma (latinky)
- 3) Proměny knižního trhu
- 4) Elektronické publikování, elektronická kniha
- 5) Vývoj čtenářské kultury
- 6) Akt textace: od rukopisu ke knize. Problematika „rukopisu“
- 7) Modely zprostředkování. Estetické normy a hodnoty v textaci
- 8) Typy edic. Čtenářské, vědecké a hybridní edice
- 9) Teoretické reflexe v textologii I. G. Thomas Tanselle. Oldřich Králík. Alexandr Stich
- 10) Teoretické reflexe v textologii II. Strukturální přístup v textologii. Genetická kritika
- 11) Samizdatové edice, jejich funkce, podoba, způsoby šíření, vliv na vývoj literatury
- 12) Literární antologie v české literatuře 20. století, principy jejich tvorby, jejich podoba, funkce a vliv na utváření literární historie
- 13) Vybrané spisy a výběry z díla, principy jejich tvorby, možné podoby a funkce
- 14) Sebrané spisy, zásady jejich sestavování, možné podoby a funkce
- 15) Slovníky spisovatelů a literárních děl, jejich možné podoby, zásady jejich sestavování, tvorba hesel a jejich strukturace
- 16) Mediální studia a média: koncepty, přístupy, možnosti zkoumání, postavení mediálních studií v kontextu jiných oborů a věd
- 17) Masová média vs nová média: koncepty, změny, typologie médií, chápání publika
- 18) Torontská mediální škola: zástupci, koncepty, dědictví, technologický determinismus
- 19) Frankfurtská škola (vč. J. Habermase); Debord, Baudrillard a hyperrealita
- 20) Birminghamská škola a CCCS: zástupci, koncepce, trendy zkoumání, změny v chápání

**Okruhy platné pro studenty, kteří do modulu (určující je textologie a editologie)
nastoupili od ZS 2015/2016:**

1. Vývoj čtenářské kultury v 19. - 21. století
2. Formální vývoj knihy od středověku do 19. století
3. Proměny knižního trhu v 19. - 21. století
4. Elektronické publikování, elektronická kniha
5. Vývoj čtenářské kultury
6. Utváření textu a jeho "nosič". Působení média na tvůrčí proces.
7. Cenzura, autocenzura v textovém procesu. Redaktor a jeho úloha při "aktu zveřejnění".
8. Estetické normy a hodnoty v textaci. Autorova péče o "dílo". Verze a varianty v textologickém zkoumání.
9. Typy edic. Čtenářské, vědecké a hybridní edice.
10. Textologova práce s literárními prameny v teoretických reflexích (strukturální textologie, genetická kritika aj.).
11. Ediční příprava literárního dokumentu. Speciální prameny a jejich editace.
12. Reprodukce textu, transliterace, transkripce. Faksimile, diplomatické vydání, čtenářské vydání a ediční zpráva.
13. Spisy, vybrané spisy, autorovo dílo, výběry z díla - pojmové rozlišení. Zásady sestavování, možné podoby a funkce.
14. Antologie v české literatuře 20. století, principy jejich tvorby, jejich podoba, funkce a vliv na utváření literární historie.
15. Problematika samizdatových edic. Jejich funkce, podoba, způsoby šíření. Ediční problémy se samizdatem související.
16. Mediální studia a média: koncepty, přístupy, možnosti zkoumání, postavení mediálních studií v kontextu jiných oborů a věd
17. Masová média vs nová média: koncepty, změny, typologie médií, chápání publika
18. Torontská mediální škola: zástupci, koncepty, dědictví, technologický determinismus
19. Frankfurská škola (vč. J. Habermase); Debord, Baudrillard a hyperrealita
20. Birminghamská škola a CCCS: zástupci, koncepce, trendy zkoumání, změny v chápání

Modul Interdisciplinární přesahy lingvistiky

(garant PhDr. Ondřej Bláha, Ph.D.)

Absolvent modulu Interdisciplinární přesahy lingvistiky bude při závěrečné zkoušce prezentovat písemnou práci, v níž bude shromážděn a v interdisciplinárních souvislostech (průběžně konzultovaných s jednotlivými vyučujícími) analyzován adekvátní a dostatečně rozsáhlý jazykový materiál. V navazující diskusi bude ověřena studentova schopnost reagovat jednak na otázky, vycházející přímo z tematiky práce, jednak na doplňující otázky, které zvolenou tematiku zasadí do širšího kontextu humanitních věd.

Témata k závěrečné zkoušce z modulu Interdisciplinární přesahy lingvistiky:

Charakteristika distinkce fyzický a sémiotický

Koncept dvojí artikulace jakožto sémiotické univerzálie

Arbitrárnost znaku jakožto ekonomizační faktor sémiotického systému

Výraz, obsah, substance a forma v popisu sémiotických aktů

Struktura samostatně nedenotujících sémiotických systémů

Projevy tzv. nulového znaku v gramatických plánech a v kódech bez dvojí artikulace

Koncept diagramatičnosti v reprezentativních typologiích znaku

Sémiotická východiska mluvnice češtiny

Sémantický a pragmatický komponent gramatik konstruovaných ze sémantického východiska

Sémiotická charakteristika tzv. von Neumannovy sondy a její sémiotické implikace

Systémové a nesystémové ekonomizační dispozice znakových sad

Koncept purportu a koncept umweltu v současné sémiotice

Pragmalingvistika a sociopragmatika – významy přesahující verbální sdělení

Užívání jazyka jako společensky a kulturně podmíněný způsob jednání (zdvořilost, nezdvořilost a odpovídající strategie)

Mluvní akty a komunikační funkce

Zasazení komunikace do komunikačního rámce, deixe, reference a prostředky jejich vyjádření

Konverzační maximy, implikatury a jejich funkce v komunikaci

Jazyk a hodnoty: proměny postojů k češtině v 20.–21. stol., klíčové dějinné faktory Jazyková politika a plánování: instituce a jazyk, spisovný jazyk jako politikum Jazyk a sociální

(sebe)identifikace: specifika češtiny a její proměny, aspekty profesní

Jazyk a pohlaví: genderová vs. feministická lingvistika, gender a komunikační strategie Jazyk

a věk: komunikace mezi generacemi, regresivnost vs. progresivnost

Modul Čeština v diachronním a slavistickém kontextu

(garant doc. Mgr. Miroslav Vepřek, Ph.D.)

Student vypracuje písemnou práci na zvolené téma vycházející z náplně jedné či více dílčích disciplín modulu. V této práci bude aplikovat samostatný výzkum a schopnost kritického zhodnocení názorů, případně také uplatnění naučené metodologie na analýzu textových pramenů. Samotná zkouška bude poté probíhat formou ústní rozpravy nad předloženou prací a diskuse nad otázkami, které z tématu práce vycházejí a souvisejí s ním.

Návrh témat písemných prací (jsou formulována obecněji):

Reflexe jazykového vývoje ve spisovném jazyce

Podoby českého pravopisu a hláskové změny

Jinoslovanské vlivy v českém jazyce

Metodologie popisu jazykových změn (na konkrétních příkladech)

Komparativní analýza vybraných jevů ve slovanských jazycích

Sporné otázky jazykové kultury z diachronního pohledu

Lingvistická paleontologie

Analýza paralelních textů z různých slovanských jazyků

Etymologické výklady v komparaci různých autorů a etymologických metod

Vnitrojazykové versus mimojazykové příčiny jazykových změn

Staroslověnské, církevněslovanské a staročeské památky jako zdroj poznání vývoje jazyka

Nářeční jevy v češtině jako výsledek historického vývoje jazyka

Diferenciace jazyka – vznik dialektů, nebo samostatných jazyků?

Jazykové změny psychologické povahy – tabu, lidová etymologie apod.